

Wiadomości

Środa, 10 listopada 2021

11 listopada. Narodowe Święto Niepodległości

103 lata temu, 11 listopada 1918 r., Józef Piłsudski przejął z rąk Rady Regencyjnej władzę zwierzchnią nad polskim wojskiem oraz został mianowany jego naczelnym dowódcą. Tego samego dnia we francuskim Compiègne przedstawiciele stron uczestniczących w I wojnie światowej podpisali rozejm. Porażka państw centralnych stała się faktem. Wojska niemieckie zaczęły wycofywać się z okupowanych ziem Królestwa Polskiego. Na ulicach Warszawy i innych miast trwało rozbijanie żołnierzy armii zaborczych. Polska po 123 latach odzyskiwała niepodległość. Choć proces ten trwał wiele dni, a jeszcze więcej czasu zajęło ostatecznie ukształtowanie granic nowo powstałego państwa, ze względu na te dwa doniosłe wydarzenia właśnie dzień 11 listopada uznano za datę symbolizującą powrót Polski do grona niepodległych państw.

Obchody święta w II RP początkowo miały charakter wojskowy. Świętem państwowym 11 listopada stał się w 1937 r. na mocy ustawy o Świącie Niepodległości: „Dzień 11 listopada, jako rocznica odzyskania przez Naród Polski niepodległego bytu państwowego i jako dzień po wsze czasy związany z wielkim imieniem Józefa Piłsudskiego, zwycięskiego Wodza Narodu w walkach o wolność Ojczyzny - jest uroczystym Świętem Niepodległości” - postanowił Sejm. W Polsce międzywojennej oficjalne uroczystości odbyły się tylko dwukrotnie.

Podczas II wojny światowej możliwe były tylko konspiracyjne obchody, a za okazywanie przejawów pamięci o święcie groziły surowe kary ze strony niemieckiego okupanta. Pamięć o rocznicy odzyskania niepodległości ze świadomości społecznej usiłowały wymazać także władze komunistyczne. W 1945 r. święto zostało zniesione przez udającą polski parlament Krajową Radę Narodową i zastąpione „Narodowym Świętem Odrodzenia Polski” wyznaczonym na 22 lipca.

Mimo zagrożenia represjami środowiska patriotyczne organizowały 11 listopada nielegalne uroczystości. Do historii przeszły obchody 60. rocznicy odzyskania niepodległości zorganizowane przez działaczy Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela oraz Komitetu Samoobrony Społecznej KOR. 11 listopada 1978 r. w Warszawie dwutysięczny pochód przeszedł ulicami miasta przed Grób Nieznanego Żołnierza. Podobnie wyglądały obchody święta w kolejnym roku - tym razem ich organizatorów czekał proces i kary więzienia. Niebagatelne zasługi w dziele pielęgnowania pamięci o rocznicy odzyskania niepodległości ma także Kościół. W świątyniach w całej Polsce tego dnia sprawowano nabożeństwa w intencji Ojczyzny. W latach 80., po powstaniu NSZZ „Solidarność”, władze komunistyczne starały się tolerować niezależne obchody, nadal były one jednak nielegalne i nierzadko kończyły się starciami z milicją. Równocześnie rządzący usiłowali odzyskać zaufanie społeczeństwa, organizując oficjalne obchody rocznicowe.

Charakter święta państwowego 11 listopada odzyskał w 1989 r. Uchwalona jeszcze przez Sejm PRL ustawa ustanowiła ten dzień „uroczystym Narodowym Świętem Niepodległości”,

wolnym od pracy. Jak napisano w preambule: „Dla upamiętnienia odzyskania przez Naród Polski niepodległego bytu państwowego oraz walk pokoleń Polaków o wolność i niepodległość”.

Rocznica odzyskania niepodległości jest jedną z najważniejszych dat w polskim kalendarzu, a dla milionów Polaków okazją do manifestowania patriotyzmu, przywiązania do tradycji i dumy z polskiej historii. W całym kraju mieszkańcy dekorują tego dnia swoje domy i balkony biało-czerwonymi flagami, w południe śpiewają polski hymn.

sejm.gov.pl